

УДК 657.42

**DIRECTIONS OF ORGANIZING THE ACCOUNTING OF FIXED ASSETS
AS COMPONENT FIXED ASSETS OF THE ENTERPRISE
НАПРЯМКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК СКЛАДОВИХ
НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА**

Datsenko G.V./ Даценко Г.В.*Associate Professor of Economic Sciences, Associate Professor / д.е.н., проф.*

ORCID: 0000-0001-8327-7301

Maister L.A./ Майстер Л.А.*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor / к.е.н., доц.*

ORCID: 0000-0002-1097-9940

Hladii I.O./ Гладій І.О.*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor / к.е.н., доц.*

ORCID: 0000-0001-9845-9706

*Vinnitsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics,**Vinnitsia, Soborna, 87, 21050**Вінницький торговельно-економічний інститут**Державного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Соборна, 87, 21050*

Анотація. У статті обґрунтовано важливість формування своєчасного та достовірного інформаційного забезпечення, що генерується обліковою системою підприємства, для ефективного управління основними засобами. З метою забезпечення оперативності та дієвості прийняття управлінських рішень щодо формування, використання та відтворення основних засобів підприємства запропоновано механізм формування облікової інформації в розрізі бізнес-процесів та центрів відповідальності, що забезпечить формування управлінської інформації відповідно до інформаційних запитів керівництва.

Ключові слова: облік, облікова інформація, управління, необоротні активи, основні засоби, ефективність використання основних засобів.

Вступ.

В умовах сьогодення все гострішою постає проблематика, яка стосується ефективності управління основними засобами, як складовими необоротних активів підприємств. Успішне вирішення визначених завдань, в частині управління основними засобами, вимагає ефективного обліку шляхом різнобічного використання інформації. Актуальність теми полягає в тому, що основні засоби завжди відіграють велику роль і мають використовуватися раціонально й ефективно.

Ефективність використання основних засобів залежить від організації своєчасного одержання надійної і досить повної обліково-економічної інформації. Означене вище пояснює зростання ролі та значення бухгалтерського обліку як однієї із найважливіших функцій управління підприємства.

Питаннями ефективного управління процесом обліку основних засобів займалась велика кількість як вітчизняних, так і зарубіжних вчених: Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю., Мордвінцева Т.В., Отрошко О.В., Кізіма А.Я., Жолнера І.В., Подольської В.О. Зокрема, Лігоненко Л.О. та Ф Коробов М.Я. у своїх наукових доробках обґрунтовували специфічні особливості сутності основних засобів та практичний аспект їх обліку.

Метою написання статті виступає висвітлення та розкриття інформації щодо особливостей організації ведення обліку основних засобів, а також розроблення рекомендацій щодо удосконалення на підприємствах.

Основний текст.

Методика та організація облікового процесу руху об'єктів основних засобів має на меті забезпечення:

- 1) здійснення контролю за зберіганням об'єктів основних засобів;
- 2) своєчасну та правильну документальну фіксацію в бухгалтерському обліку щодо надходження основних засобів, ефективного використання та визначення результатів від вибуття при списанні, ліквідації, реалізації чи іншого шляху та списання не повністю амортизованих об'єктів основних засобів;
- 3) своєчасне (щомісячне) відображення в бухгалтерському обліку нарахування зносу (амортизації) об'єктів основних засобів;
- 4) відображення в бухгалтерському обліку нарахування витрат на капітальний або поточний ремонт основних засобів;
- 4) встановлення не потрібних чи з часом морально застарілих об'єктів основних засобів [1].

З ціллю вирішення проблем щодо достовірного оцінювання об'єктів основних засобів в системі фінансового обліку до складу активів слід застосовувати право на складання власної облікової політики, у якій обрати та затвердити альтернативні підходи щодо визнання об'єктів основних засобів такими, а також належності їх до певних груп, визначення первісної вартості (із врахуванням можливих статей витрат на їх створення чи придбання). На рис. 1 сформуємо схему процесу складання облікової політики підприємства з ціллю достовірності відображення інформації в системі бухгалтерського обліку.

Відзначимо основні аспекти, які, нашу думку, мають бути відображені у Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства щодо обліку основних засобів:

- 1) Визначення об'єкту основного засобу із відповідними посиланнями на положення з нормативних документів НП(С)БО 7, Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів тощо.
- 2) Правила вирахування ліквідаційної вартості об'єкту основного засобу.
- 3) Методи нарахування амортизаційних відрахувань на основні засоби або до відповідних груп основних засобів.
- 4) Встановити терміни корисного використання об'єктів основних засобів. Слід звернути значну увагу на мінімальні терміни корисного використання об'єктів основного засобу, що встановлені Податковим кодексом України.
- 5) Правила та умови переоцінки об'єктів основних засобів. Звичайно, варто зазначити, що відповідно до стандартів ведення бухгалтерського обліку здійснення переоцінки основних засобів не є обов'язковою, а тому може проводити її в міру необхідності.

Вважаємо, що у випадку застосування компонентного обліку слід викласти необхідні положення щодо його застосування в Наказі про облікову політику.

Слушною думкою вважаємо твердження авторки Лисиченко О.О., суть якої полягає в тому, що : «основними питаннями, які потребують висвітлення в Наказі

про облікову політику підприємства, є:

- 1) умови розподілу об'єктів на компоненти;
- 2) вартісний поріг з якого об'єкти відносяться до окремих облікових одиниць;
- 3) встановлення строку корисного використання;
- 4) методику нарахування амортизаційних відрахувань;
- 5) організацію та методику обліку проведення ремонтів.

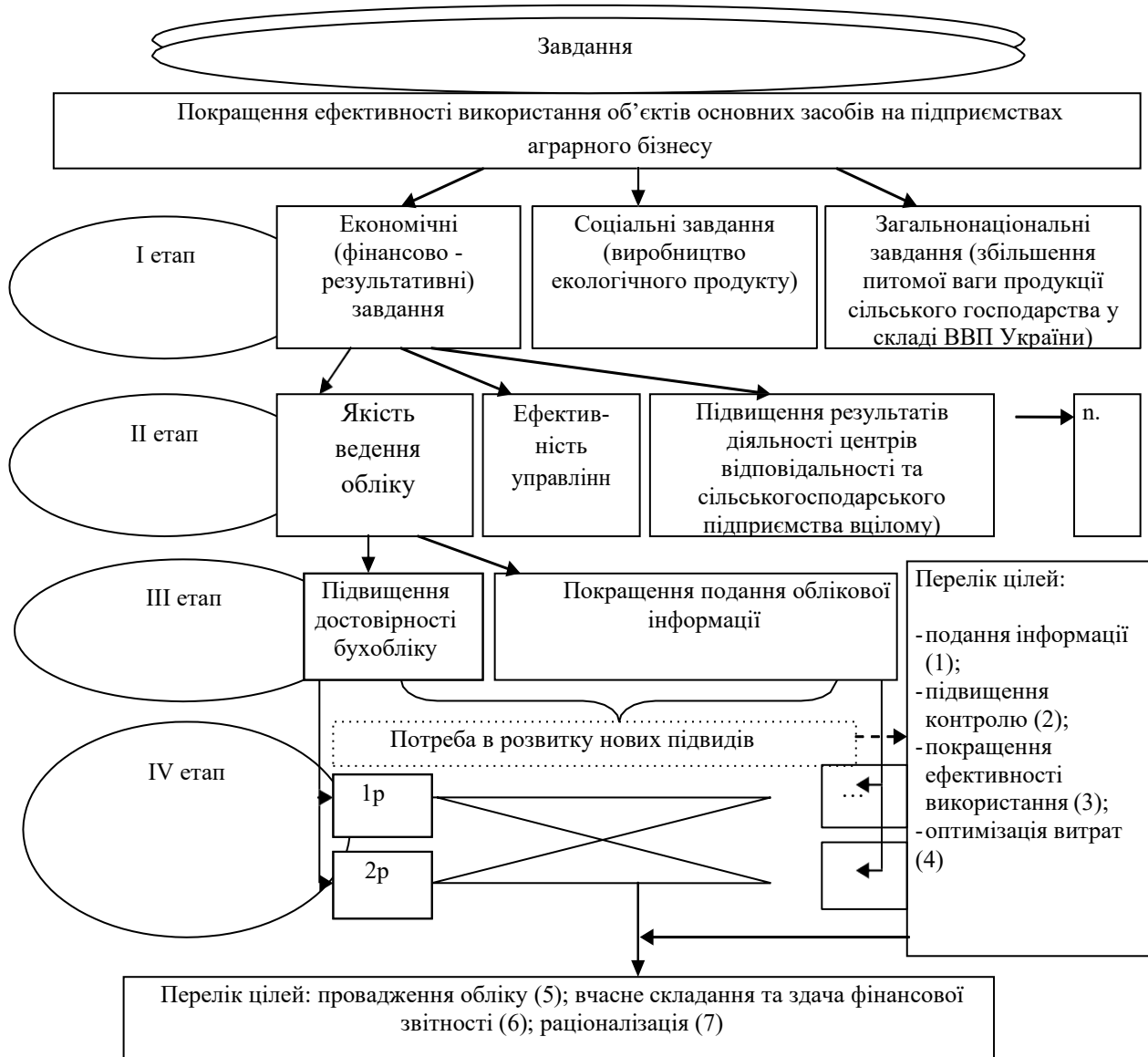

Рисунок 1 – Ієрархія постановки завдань у процесі формування складових облікової політики в частині обліку об'єктів основних засобів

Для встановлення умов розподілу об'єктів на компоненти в Наказі про облікову політику необхідно визначити «поріг суттєвості» для них та частоту проведення ремонтів (заміни) та врахувати фактори: строк корисного використання, значна вартість компонента [3].

Висновки.

Загалом, пропозиціями щодо покращення результативності ведення обліку основних засобів на підприємстві є такі:

- ✓ вести на підприємстві форму ОЗ-1 «Акт приймання – передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» замість «Акту приймання – передачі основних засобів» та «Накладної на внутрішнє переміщення основних засобів» при цьому видалити стовбець 14 «Поправочний коефіцієнт»;
- ✓ поліпшити форму ОЗ-6 «Карта інвентаризації для обліку основних засобів» в частині вилучення застарілої інформації та додаванням потрібної;
- ✓ використовувати номенклатуру обліку основних засобів, яка буде характеризувати особливості руху та використання об'єктів на підприємстві;
- ✓ внести зміни до відомості аналітичного обліку, в частині вказування виду основних засобів, інвентарного номеру, строку корисного використання, номеру цеху, в якому використовується, та матеріально-відповідальної особи;
- ✓ використовувати картку технічного стану об'єктів основних засобів задля отримання інформації щодо встановлення первинного ресурсу об'єкта основних засобів.

Література:

1. Єршова Н.Ю. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємств: стратегічний аспект. *Економіка і суспільство*. 2018. № 14. С. 894-904. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/128.pdf.
2. Китайчук Т.Г. Проблеми оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку. *Економічні науки*. 2012. № 9(2). С. 78-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9%282%29_12.
3. Любар О.О. Особливості формування джерел оновлення основних засобів підприємства та їх облікове забезпечення. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7506>.
4. Покинчерета В.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 17. С. 5–11. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2018/3.pdf.

References:

1. Yershova N.Iu. (2018) Udoskonalennia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia osnovnymy zasobamy pidpryiemstv: stratehichnyi aspekt [Improvement of accounting and analytical support for the management of fixed assets of enterprises: the strategic aspect]. *Economy and Society*. [Online], vol. 14, pp. 894-904. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/128.pdf.
2. Kutaychuk T.H. (2012), Problemy otsinky osnovnykh zasobiv v bukhgalterskomu obliku [Evaluation of capital assets in accounting], *Ekonomichni nauky*. [Online], vol. 9(2), URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9%282%29_12.
3. Liubar O. O. (2019), Osoblyvosti formuvannia dzherel onovlennia osnovnykh zasobiv pidpryiemstva ta yikh oblikove zabezpechennia [Features of formation of sources of updating of fixed assets of the enterprise and their accounting support], *Efektivna ekonomika*. [Online], vol. 12, URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7506>.
4. Pokynchereta V.V. (2018), Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia osnovnymy

zasobamy pidpriumstva [Accounting and analytical support for the management of fixed assets of the enterprise], *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. [Online], vol. 17, pp. 5–11. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2018/3.pdf.

Abstract. *The article substantiates the provision of the formation of its time and reliable information support, generated by the accounting system of the enterprise, for the effective management of fixed assets. Ensuring the efficiency and effectiveness of management decisions on the formation, use and creation of fixed assets of the enterprise offers a mechanism for the formation of accounting information in terms of business processes and centers of responsibility, which ensures the formation of management information in accordance with management information requests.*

Keywords: *accounting, accounting information, management, irreversible actions, fixed assets, efficiency of use of fixed assets.*

Стаття відправлена: 01.05.2024 р.
© Даценко Г.В., Майстер Л.А., Гладій І.О.